

Отже, в контексті аксіологічної парадигми освітній процес розглядаємо як створення особливого ціннісного середовища, у якому здобувач освіти формує свою життєву траєкторію, корелює власні дії з цінностями самопізнання, самооцінювання та саморозвитку.

Список використаних джерел

1. Бельдій А.О., Волошина О.В. Пінаєва О.Ю. Функції деонтологічного компоненту у структурі професіоналізму майбутніх медичних сестер. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 9(15). С. 662-673. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9\(15\)-662-672](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9(15)-662-672).
2. Волошина О. В., Андреева В. І. Деонтологічна культура як складова професійної готовності вчителя. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2018. Вип. 52. С. 11–15.
3. Ткачова Н. О., Ткачов А. С. Система ціннісних індикаторів поліпшення якості вищої освіти. *Педагогіка та психологія: зб. наук. пр. Хар. нац. нац.пед. ун-ту*. 2019. Випуск 61.С. 180-191.
4. Dmitrenko, N. Ye., Voloshyna, O. V., & Pinaieva, O. Yu. (2022). Simulation Game in Quasi-Professional Training of Pre-Service Teachers. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series «Pedagogy and Psychology»*, Мукачєво. 8(2), 33-39. DOI: 10.52534/msu-pp.8(2).2022.33-39.

Володимир Кириленко,

здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр» ФПППО

Науковий керівник – проф. Столяренко О. В.

СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ТА САМОРЕАЛІЗАЦІЯ МОЛОДІ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Сучасне суспільство переживає період інтенсивних змін, які ставлять перед ним низку викликів у сфері соціальної адаптації та реабілітації молоді. Масштабні трансформації у економічній, політичній та технологічній сферах

суттєво впливають на стан соціального благополуччя певних груп молоді, особливо тих, хто стикається з проблемами емоційного, соціального чи психологічного характеру. Ситуація в Україні та світі демонструє наявність актуальної потреби у розвитку та впровадженні ефективних програм соціально-виховної діяльності та реабілітації молоді з особливими освітніми проблемами для забезпечення їхнього повноцінного інтегрованого розвитку у суспільство.

Зростаючі випадки виключення зі суспільства, залучення до небажаних або небезпечних соціальних груп, зловживання наркотиками, проблеми з психічним здоров'ям, а також інші форми соціальних викликів ставлять під загрозу не лише саму особистість молодої людини, але й стабільність суспільства в цілому. Тому вивчення та розробка ефективних стратегій соціально-виховної діяльності та реабілітації молоді є надзвичайно важливим завданням для підтримки сталого розвитку суспільства.

Одним із ключових є розгляд інтегрованого підходу до соціально-виховної діяльності, що враховує комплексність проблем молоді та їх зв'язок з соціально-економічним середовищем. Дослідження виокремлює нові методи та інструменти для ефективної роботи з молоддю, спрямовані на покращення їхнього соціального статусу та інтеграцію у суспільство.

Також, робота зосереджується на аналізі впливу різних факторів на процес соціальної реабілітації молоді, що відкриває можливості для розробки більш ефективних програм та стратегій в цій сфері. Вивчення взаємозв'язку між психологічними, соціальними та культурними аспектами реабілітації розширює наші знання про найбільш ефективні методи впливу на проблемну молодь та сприяє підвищенню якості соціальних послуг для них.

Розуміння особливостей та потреб молоді дозволить підвищити ефективність соціально-виховної роботи та реабілітаційних програм, сприяючи їхній успішній інтеграції в суспільство.

Проблеми психічного здоров'я та психосоціальна адаптація є серйозними викликами, з якими стикається сучасна молодь. Зростаючий рівень стресу,

тривожності, депресії та інших психічних розладів відображається на їхньому загальному самопочутті та здатності до адаптації у суспільстві.

Психічне здоров'я молоді є важливим аспектом їхнього загального благополуччя та життєвої задоволеності. Однак, сучасна молодь стикається зі значною кількістю факторів, які можуть негативно впливати на їхнє психічне здоров'я. Відносини з рідними, стресові ситуації в особистому житті, навчання, професійні проблеми та соціальна ізоляція - усе це може призводити до розвитку психічних розладів серед молоді.

Психосоціальна адаптація також є важливою складовою успішного функціонування молоді в суспільстві. Не в усіх випадках молоді люди можуть впоратися зі стресом та викликами, з якими вони зіштовхуються у повсякденному житті. Брак підтримки, навички управління стресом та невміння розв'язувати конфлікти можуть ускладнювати їхню психосоціальну адаптацію.

Значний вплив на психічне здоров'я та психосоціальну адаптацію молоді має також сучасне інформаційне середовище. Соціальні мережі, інтернет, мобільні додатки - все це може викликати в молоді відчуття невпевненості, порівняння з іншими, страх відсутності успіху та відчуття відстороненості від реального життя.

Проблеми психічного здоров'я та психосоціальна адаптація молоді мають серйозні наслідки для їхнього довгострокового благополуччя та розвитку. Від негативних емоційних станів та психічних розладів може страждати як їхнє особисте життя, так і їхня успішність в навчанні та професійному розвитку.

Для вирішення проблеми психічного здоров'я та психосоціальної адаптації молоді необхідно розвивати та підтримувати програми психосоціальної підтримки та консультування, забезпечувати доступність до психологічної допомоги та реабілітаційних послуг, сприяти створенню безпечного та підтримуючого середовища для молоді, а також забезпечувати доступність до інформації та ресурсів щодо збереження психічного здоров'я. Тільки за таких умов можна забезпечити оптимальні умови для психологічного та соціального розвитку молоді.

Соціальна ізоляція та відчуття самотності є також серйозними проблемами, які впливають на молодь у сучасному суспільстві. Зростаюча відстань між людьми, зміни у способах спілкування та зменшення участі у громадському житті можуть призводити до відчуття відчуження та ізоляції серед молоді.

Соціальна ізоляція може мати негативний вплив на психічне та фізичне здоров'я молоді. Відчуття відокремленості від інших людей може призводити до стресу, тривоги та депресії. Ізольованість від соціальних контактів може також впливати на фізичне здоров'я, збільшуючи ризик розвитку хронічних захворювань та інших проблем зі здоров'ям [46 ,с. 35].

Відчуття самотності є ще однією серйозною проблемою, яка впливає на молодь. Відсутність підтримки та близьких стосунків може призводити до відчуття внутрішньої пустки та невпевненості. Велика кількість молодих людей сьогодні відчуваються самотніми навіть у світі, де технології забезпечують безліч можливостей для віртуального спілкування [51].

Соціальна ізоляція та відчуття самотності можуть мати серйозні наслідки для молоді. Вони можуть призводити до зниження самооцінки, відчуття безнадійності та втрати мотивації. Це, в свою чергу, може впливати на їхню здатність до навчання, працевлаштування та здорового розвитку.

Для вирішення проблеми соціальної ізоляції та відчуття самотності серед молоді необхідно створювати умови для активної соціальної взаємодії та включення в громадське життя. Це може включати в себе організацію групових заходів та заходів спільної діяльності, створення молодіжних центрів та клубів, а також підтримку ініціатив, спрямованих на підтримку соціальних контактів та розвиток соціальних навичок.

Громадські організації та неурядові організації, які спеціалізуються на роботі з проблемною молоддю, відіграють ключову роль у соціально-виховній діяльності та реабілітації цієї категорії осіб. Вони забезпечують широкий спектр послуг і програм, спрямованих на вирішення різноманітних проблем, з якими стикається молодь.

Однією з ключових функцій таких організацій є надання психологічної підтримки та консультування молоді, яка перебуває у складних життєвих ситуаціях. Вони створюють безпечне середовище, де молодь може відчутти підтримку та знайти відповіді на свої запитання та проблеми.

Крім того, громадські організації забезпечують можливості для навчання та розвитку молоді. Вони організують тренінги, семінари, майстер-класи та інші навчальні заходи, спрямовані на підвищення навичок і компетенцій молоді в різних сферах життя.

Також важливою складовою роботи громадських організацій є соціальна адаптація та інтеграція проблемної молоді у суспільство. Вони надають підтримку у пошуку роботи, організації дозвілля та відпочинку, а також допомагають у вирішенні життєвих питань.

Громадські організації та активно співпрацюють з урядовими структурами, іншими громадськими організаціями, місцевими громадами та бізнес-середовищем у вирішенні проблем молоді. Ця співпраця сприяє ефективному використанню ресурсів та максимальному покриттю потреб цільової аудиторії. Важливо також відзначити, що громадські організації постійно адаптують свою роботу до змін у суспільстві та потребах молоді. Вони стежать за трендами, впроваджують нові методи та підходи, щоб надавати якісні та ефективні послуги.

Програми з професійної підготовки та підтримки зайнятості для молоді грають важливу роль у соціально-виховній діяльності та реабілітації проблемної молоді. Ці програми спрямовані на надання молоді необхідних навичок, знань та підтримки для успішного вступу на ринок праці та подальшої кар'єрної успішності.

Такі програми можуть включати в себе навчальні курси, тренінги та семінари з різних галузей, які готують молодь до конкретних професій або ринкових потреб. Вони надають практичні навички, а також допомагають у вирішенні питань щодо пошуку роботи, створення резюме, підготовки до співбесіди тощо.

Крім того, програми з професійної підготовки часто включають елементи підтримки зайнятості, такі як стажування, практики, можливості волонтерства або програми підтримки молодих підприємців. Це допомагає молоді отримати не лише теоретичні знання, а й практичний досвід, який є важливим при вступі на ринок праці.

Такі програми можуть бути реалізовані як у рамках урядових ініціатив, так і за участю громадських організацій та неурядових організацій. Вони часто співпрацюють з роботодавцями, громадськими партнерами та іншими зацікавленими сторонами для забезпечення максимального покриття потреб молоді в професійній підготовці та зайнятості.

Успіх таких програм часто залежить від їхньої доступності та реалізації на місцевому рівні. Важливо забезпечити, щоб програми були доступними для різних категорій молоді, включаючи тих, хто знаходиться у складних життєвих ситуаціях або має особливі потреби.

Програми соціальної реабілітації для молоді, яка пережила травми чи насильство, є важливим інструментом у соціально-виховній діяльності та реабілітації проблемної молоді. Однією з таких програм є програма «Твоя допомога», яка діє у багатьох містах України та надає комплексну підтримку молоді, яка стала жертвою насильства. Ця програма включає в себе консультування та психологічну допомогу, юридичну підтримку, а також можливості для соціальної адаптації та реінтеграції у суспільство.

Ще однією програмою є «Перезавантаження», що реалізується у співпраці з місцевими установами охорони здоров'я та громадськими організаціями. Ця програма надає молоді можливість отримати доступ до медичної допомоги, психологічної підтримки та реабілітаційних послуг після пережитого травматичного досвіду.

Список використаних джерел

1. Лукашевич М. П. Соціалізація. Виховні механізми і технології. К., 2021. 486 с.

2. Маруніч В. В., Шевчук В. І., Яворенко О. Б. Методичний посібник з питань реабілітації інвалідів. Вінниця: О. Власюк, 2016. 212 с.
3. Мороз В. «Про школи соціальної реабілітації: їх сучасне становище і перспективи (реабілітація малолітніх злочинців)». *Право України*. 2021. № 7. С. 86-88.
4. О. Столяренко, О. Столяренко, О. Пінаєва, Б. Пінаєв. Молодь і суспільство в умовах технократичних змін і перспективи гуманістичних тенденцій розвитку. *Педагогіка безпеки*, Том 10, вип. 1, с. 33–40, Київ 2025
5. Столяренко Ол. В., Столяренко Ок. В., Московчук О. С., Магас Л. М. Створення освітнього середовища для розвитку соціальної компетентності здобувачів освіти через проектну культурно-дозвілєву діяльність. «Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка»): журнал. 2025. № 11(57) С. 1354–1366
6. Черненко М. І. Медико-соціальна і психологічна реабілітація хворих та інвалідів. Варшава. – Дніпропетровськ: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2017. 608 с.
7. Шеремет Ю. І. Соціальна адаптація до ринкових умов. Вінниця: Континент-ПРИМ, 2020. 36 с.

Ярослав Киця,

здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр» ФМФКН,

Дар'я Бичко,

здобувачка ступеня вищої освіти «бакалавр» ФМФКН,

Науковий керівник – ст.викл.Мельник А.Б.

КРИЗА НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ: ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Повномасштабне вторгнення країни-агресора в Україну, яке розпочалося 24 лютого 2022 року, створило безпрецедентні виклики для всіх сфер суспільного життя, і освітня галузь зазнала одних із найбільш відчутних